

Betydning, maa Tallet af opgivne Værker betydelig forøges, hvorom en Bestemmelse savnes, ligesom Værkerne maa gennemgaaes med en ganske anden Omhu end nu. Kommer saa hertil Læsningen af svenske (og nyere norske) Digterværker, vil det samlede sproglige og litterære Pensum blive overmaade vanskeligt at naa igennem, selv om Timetallet i de øverste Klasser har faaet en ubetydelig Forøgelse. Mindst af alt vil der blive Tid til udvidet kursorisk Litteraturlæsning ud over de opgivne Værker, hvilket dog fra alle sagkyndiges Side først og fremmest er forlangt som Betingelse for, at Undervisningen i Litteraturhistorie kan faa virkeligt Indhold og ikke skal staa som en tom Ramme. Jeg ser fremdeles ingen anden Vej til at raade Bod herpaa end den i mine tidligere Erklæringer af 28. September 1889 og 7. Januar 1899 udførligere motiverede Afskaffelse af Oldnordisk som Skolefag.

Ogsaa Afgangsprøven i Sproghistorie og Sprogprøver, Litteraturhistorie og Litteraturværker, Oldnordisk og Svensk bliver meget vidtløftig og tidsspildende. Naar det allerede nu er almindelig anerkendt, at vore Afgangseksaminer kræve alt for store Ofre af Tid, Kræfter og Penge, maa det overraske, at Forslagsstillerne ikke have optaget den i Regeringsforslaget af 1899 gjorte Indskrænkning af de to Afgangstile til en enkelt. Een saadan er fuldt tilstrækkelig til Bedømmelse af Dimittendernes skriftlige Færdighed, og det har Aar for Aar vist sig vanskeligere at finde passende Opgaver til den frie Stil. Dertil kommer, at medens den skriftlige Prøve hidtil har vejet dobbelt mod den mundtlige, skal Forholdet være omvendt (hvorfor?); og det vil neppe blive let at finde Censorer, der ville paatage sig det brydsomme Arbejde med Bedømmelsen af to danske Afgangstile, naar de kun skulle honoreres for een Karakter.

Et andet Punkt, hvor Eksamensbyrden kunde lettes, er det nye Fag Litteraturkundskab. Efter sin Natur egner det sig bedst til at drives frit, uden for meget Hensyn til Eksamen, og det vilde formentlig være tilstrækkeligt at prøve lejlighedsvis deri under Latin og Historie. Ogsaa her synes Forventningerne til, hvad der kan bringes ud af Tiden, at være spændte for højt. Med 2 Timers ugentlig Undervisning i 2 Aar, i alt ca. 176 Timer, o: knap 30 Dages samlede Læsetid, vil man føre Disciplene gennem et Udvalg af de klassiske Litteraturer, der i Forbindelse med de 10 ugentlige Latintimer skal erstatte, hvad der tidligere læstes i 66 ugentlige Timer. Derhøi mener man at kunne overkomme Forfattere fra andre Perioder i Verdenslitteraturen, f. Eks. Dante og Shakespeare. Om navnlig Dante just er passende Læsning for Skoledrenge, turde vel være tvivlsomt. Til at gøre Rede for „*Enkeltheder*, Indhold og Tankegang“ i hans Værker, samt disses „*Stilling inden for Litteraturen*“ have Italienerne anset det for nødvendigt at oprette særegne Lærestole ved Universiteterne. Inden for det foreslaaede Timetal vil det neppe være muligt paa blot nogenlunde fyldestgørende Maade, om end i tilbørlig reduceret Maalestok, at naa noget lignende ved vore Skoler.

Den Gang Tanken om en humanistisk Linie uden Græsk først bragtes frem i 1889, var man fra alle Sider enig om Uundværligheden af et klassisk Dannelsesgrundlag og om Nødvendigheden af at bibeholde Latinundervisningen uforandret, om ikke styrket. I det næste Forslag af 1898, hvor jo rigtignok Latin-Græsklinien i alt Fald foreløbig tænktes bevaret ved Siden af den nye Linie, nedsattes Antallet af Latintimer fra 44 til 30, og i det nu foreliggende er det yderligere reduceret til 13, o: et lille Kursus, der højest har Karakter af en Tillægseksamen for Adgang til Universitetsprøverne, men udelukker Faget fra enhver pædagogisk eller virkelig uddannende Betydning. I og for sig er intet mere tyngende for Skolen end den Slags temmelig ufrugtbare rudimentære Kursus, som her ere foreslaaede baade i Latin og Oldnordisk, enten fordi man principielt og doktrinært helst vil af med et Fag, hvis Betydning for Livet dog endnu er for stor til, at man helt tør udelukke det, eller fordi man ikke nænner at skaffe sig af med et Fag, som Skolen faktisk ikke har Plads til.

Navnlig under Forudsætningen af, at det skulde lykkes den nye Retning at trænge den klassiske Linie ud og blive eneherkende i Skolen, maa jeg indtrængende fraraade et Spring i Udviklingen, der ved den næsten fuldstændige Udelukkelse af begge de klassiske Sprog paa een Gang vil bryde al historisk Kontinuitet i den lærde Skole og skille os fra det, der endnu udgør Dannelsesgrundlaget hos alle andre europæiske Kulturfolk. Jeg skal i saa Henseende henvise til Motiveringen i mine foran nævnte tidligere Erklæringer; der er i Mellemtiden intet fremkommet, som giver Anledning til at ændre den eller føje noget til den.

Nødvendigheden for en saa voldsom Indskrænkning af Latinundervisningen